

На початку чергового засідання Президії НАН України 3 липня 2019 року Президент НАН України академік НАН України Б.Є.Патон поінформував про зустріч Президента України В.О.Зеленського з керівництвом Національної академії наук України 26 червня 2019 року.

Він повідомив, що від Академії у зустрічі взяли участь Президент НАН України академік НАН України Б.Є.Патон, Перший віце-президент НАН України академік НАН України А.Г.Наумовець, Перший віце-президент НАН України академік НАН України В.П.Горбулін і головний учений секретар НАН України академік НАН України В.Л.Богданов.

На цьому заході також були присутні помічник Президента України А.Б.Єрмак та експерт з питань освіти та науки С.В.Бабак.

Президент НАН України наголосив, що зустріч відбулася в дружній атмосфері. Глава держави виявив зацікавленість станом та перспективами розвитку вітчизняної науки й, зокрема Національної академії наук України. Він також цікавився тим, яку допомогу науковцям може надати держава і як заохотити молодих учених працювати на Батьківщині. Він зазначив: «У нас непроста ситуація і багато пріоритетів, але я не хочу бути Президентом, який каже, що поки війна не закінчиться, ми нічим не займатимемося. Проблеми треба вирішувати паралельно, інакше Україна не розвиватиметься».

Президента України було поінформовано про сучасний стан і основні напрями роботи Академії, а також наголошено на необхідності пріоритетної державної підтримки вищої наукової організації України. Під час зустрічі обговорювалися окремі ключові проблеми розвитку Української держави, з яких було надано підготовлені Академією відповідні аналітичні матеріали з пропозиціями щодо їхнього вирішення.

Його також було ознайомлено з діяльністю Академії щодо наукового вирішення проблем забезпечення енергетичної безпеки України та розвитку вітчизняного агропромислового комплексу.

Крім наукових досліджень, Президент України поцікавився вирішенням назрілих організаційних питань. Також на зустрічі було обговорено питання про необхідність створення Інституту національної безпеки і економіки й надання необхідних пропозицій до Офісу Президента України.

Перший віце-президент НАН України академік НАН України В.П.Горбулін розповів Главі держави про результати робіт учених НАН України з оборонної тематики та пропозиції Академії щодо розвитку вітчизняного оборонно-промислового комплексу.

Перший віце-президент НАН України академік НАН України А.Г.Наумовець поінформував Президента України про перспективні науково-технічні розробки, призначені для задоволення потреб різних галузей національної економіки.

Також було обговорено питання щодо шляхів поліпшення фінансового забезпечення діяльності НАН України та залучення до наукових установ молодих дослідників. Голові держави передали листа щодо фінансування НАН України у наступному році.

На думку керівництва Академії в цілому відбулася змістовна та цікава зустріч й Глава держави висловив бажання допомогти науковій галузі. Він підкреслив, що в свою чергу, очікує серйозної допомоги від НАН України у розвитку наукових досліджень і вирішенні організаційних питань.

На завершення зустрічі, яка тривала більше двох годин і проходила у приміщенні Адміністрації Президента України, голові держави В.О.Зеленському була висловлена вдячність за зустріч та запрошено відвідати провідні академічні установи НАН України. Він висловив бажання познайомитися з провідними науковими установами Академії, зокрема відвідати Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України.

Далі учасники засідання заслухали і обговорили доповідь директора Інституту проблем машинобудування ім.А.М.Підгорного НАН України члена-кореспондента НАН України А.В.Русанова «Науково-технічні розробки Інституту проблем машинобудування ім.А.М.Підгорного НАН України в галузі сучасної енергетики та високотехнологічного машинобудування».

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, член дирекції Публічного акціонерного товариства «Центренерго» кандидат наук з державного управління В.Г.Сагір, перший заступник головного конструктора парових турбін Акціонерного товариства «Турбоатом» кандидат технічних наук М.М.Гришин, заступник головного інженера, головний конструктор Приватного акціонерного товариства «Турбогаз» А.В.Бурняшев, в.о.члена Президії НАН України академік НАН України С.О.Довгий, голова Західного наукового центру НАН України та МОН України, директор Фізико-механічного інституту ім.Г.В.Карпенка НАН України академік НАН України З.Т.Назарчук, перший віце-президент НАН України, голова Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України академік НАН України А.Г.Наумовець.

Президія НАН України зауважила, що у доповіді й виступах в обговоренні були порушені проблеми підвищення ефективності фундаментальних досліджень і впровадження їх результатів у сучасну енергетику та високотехнологічне машинобудування. Отримані результати досліджень доводять високу ефективність і перспективність використання розроблених методів розрахунку й реалізації запропонованих технічних рішень для створення сучасних турбомашин та іншого машинобудівного обладнання.

Одним із шляхів прискорення процесу впровадження результатів досліджень в інженерну практику є реалізація договорів про співробітництво між Національною академією наук України та провідними вітчизняними підприємствами.

Окремо зазначалося, що в рамках Генеральної угоди про співпрацю між Академією та флагманом вітчизняного енергомашинобудування АТ «Турбоатом» було розроблено нову надпотужну турбіну для АЕС і нові гідротурбіни. Було підкреслено, що це велетні вітчизняної індустрії, які плідно працюють, й те, що важко переоцінити важливість створення суцільнозварних роторів. Такі ротори діаметром від 4 до 5 метрів, масою 200 тон не мають аналогів у світі.

Також було висловлено вдячність Приватному акціонерному товариству «Турбогаз» і відзначено його важливість у галузі виробництва турбоагрегатів.

Підсумовуючи обговорення, Президія НАН України наголосила, що беручи до уваги комплексний характер робіт у сфері енергомашинобудування, доцільно залучити до їх виконання й установи інших відділень, зокрема відділень механіки, фізико-технічних проблем матеріалознавства тощо. Для цього було б доречно провести до кінця року у Харкові виїзне засідання Координаційної ради із співпраці між НАН України та АТ «Турбоатом».

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

Потім Президія НАН України розглянула і обговорила доповідь заступника директора Інституту археології НАН України доктора історичних наук А.В.Буйських «Сучасні археологічні відкриття в Національному історико-археологічному заповіднику «Ольвія» НАН України».

Участь у обговоренні доповіді взяли академік НАН України Б.С.Патон, завідувач сектору Національного музею історії України кандидат історичних наук С.В.Діденко, директор Центру пам'яткознавства НАН України та Українського товариства охорони пам'яток історії та культури кандидат історичних наук О.М.Титова, почесний директор Інституту археології НАН України, академік НАН України П.П.Толочко, академік-секретар Відділення історії, філософії та права НАН України, директор Інституту історії України НАН України, академік НАН України В.А.Смолій.

Було зауважено, що у доповіді висвітлено широке коло питань, пов'язаних з археологічним вивченням Ольвії Понтійської – пам'ятки національного значення, яка є провідною для системного дослідження багатьох ключових проблем розвитку давньої історії і археології України.

Відзначалося, що фахівці Інституту археології НАН України спільно з науковцями Національного історико-археологічного заповідника «Ольвія» НАН України в рамках роботи міжнародних наукових проектів за участі університетів й інших наукових установ, зокрема Німеччини та Національного музею у Варшаві, роблять вагомий внесок у дослідження античної культурної спадщини України і Європи загалом.

Вагомим результатом цієї плідної співпраці стало розроблення фахівцями Академії нової концепції появи та успішного розвитку античного колоніального поліса Ольвії в межах Чорноморського басейну впродовж ранньої залізної доби історії України.

Завершуючи обговорення, Президія НАН України висловила переконання, що видається вкрай необхідним подальше поліпшення взаємодії учених-археологів і фахівців з природничих наук для інтенсифікації сучасних досліджень актуальних проблем вивчення античної культури та її ролі в давній історії України.

Було прийнято проект постанови з цього питання.

Крім того, з метою удосконалення програмно-цільових і конкурсних засад організації наукових досліджень Президія НАН України ухвалила Порядок конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт для фінансування за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень»; порушила клопотання про представлення до нагородження відзнаками Верховної Ради України працівників Інституту фізики конденсованих систем НАН України за багаторічну плідну працю, високий професіоналізм, вагомі заслуги перед Україною у розвитку науково-технічного потенціалу держави і зміцненні міжнародного авторитету вітчизняної науки та з нагоди 50-річчя від часу заснування на Західній Україні першого дослідницького підрозділу у галузі теоретичної фізики; затвердила новий склад редакційної колегії журналу «Доповіді Національної академії наук України»; підтримала рішення про видання в серії «Бібліографія вчених України» книги «Микола Григорович Жулинський» у зв'язку з 80-річчям від дня народження видатного українського вченого та враховуючи його вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняного літературознавства; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань й прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.